

ETICKÝ KÓDEX UČITEĽA

Hotelovej akadémie Otta Brucknera v Kežmarku (HAOBKK)

PREAMBULA

Etický kódex pedagogického zamestnanca školy alebo školského zariadenia (ďalej len „etický kódex“) je zameraný na všetkých pedagogických zamestnancov (ďalej len „učiteľ“), ktorí sa zúčastňujú procesu výchovy a vzdelávania.

Výkon pracovnej činnosti podľa zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „pracovná činnosť“) má nespochybniteľný etický rozmer v podobe ochrany najvyšších ľudských hodnôt, dôstojnosti človeka a slobody na ceste za vzdelaním v duchu demokratických a kultúrnych princípov zakotvených v ústave a právnom systéme Slovenskej republiky, Európskej únie, záväzkov vyplývajúcich z členstva v medzinárodných organizáciách a medzištátnych zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Každý učiteľ je morálnou a odbornou autoritou, ale aj pomocníkom a sprievodcom žiakov pri ich výchove a vzdelávaní. Morálne kvality učiteľa a schopnosť riešiť etické problémy predstavujú jeden z kľúčových atribútov úspešného výkonu pracovnej činnosti. Zmyslom etického kódexu je podporovať pozitívnu pracovnú motiváciu učiteľa vychovávať a vzdelávať žiakov ako osobnosti, ktoré si nájdu nielen uplatnenie na trhu práce, ale budú aj morálne vyspelými bytosťami so zvnútornenými etickými normami a hodnotami.

Etický kódex zaväzuje každého učiteľa, aby dbal na dôstojnosť svojho postavenia v škole alebo v školskom zariadení, komunite a v spoločnosti. Cieľom etického kódexu je poskytnúť normatívny rámec správania sa učiteľa a obsahom kódexu sú základné morálne princípy, ktoré by mal učiteľ dodržiavať vo vzťahu k sebe, ku kolegom, k žiakom, k rodičom a k zákonným zástupcom (ďalej len „zákonný zástupca“) a k verejnosti. Akceptovanie etického kódexu učiteľom znamená prijatie osobného morálneho záväzku pri výkone pracovnej činnosti. Etický kódex predstavuje súhrn základných hodnôt, princípov, pravidiel správania sa, práv a povinností učiteľa Hotelovej akadémie Otta Brucknera v Kežmarku (ďalej len „učiteľ“), ktorých dodržiavanie je základným predpokladom pre naplnenie cieľov a hodnôt školy a ktoré sa každý učiteľ HAOBKK zaväzuje pri výkone svojej profesie dodržiavať. Verejná povosť a spoločenská prestíž učiteľa HAOBKK vyžaduje, aby jeho správanie, rozhodovanie, profesijný a osobný život boli v súlade so všeobecne prijatými mravnými normami platnými v spoločnosti.

Základné hodnoty školy: sloboda – ľudskosť – vzdelanie

Článok 1

Poslanie učiteľa

1. Učiteľ má pri výkone svojej profesie základné práva a slobody zaručené Ústavou Slovenskej republiky bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie.
2. Poslaním učiteľa je chrániť ľudské hodnoty, vzdelávať v súlade s princípmi demokracie, slobody a humanizmu, Všeobecnej deklarácie ľudských práv a Deklarácie práv dieťaťa.

3. Učiteľ svojím konaním a vystupovaním zvyšuje spoločenský status učiteľa.
4. Učiteľ si uvedomuje, že je celoživotným vzorom pre žiaka. Jeho správanie, postoje, empatia, cit pre spravodlivosť formujú mladú generáciu a majú tak výrazný vplyv na súčasnú, aj budúcu kultúru a stav ľudskej spoločnosti.
5. Učiteľ si uvedomuje veľkú zodpovednosť, ktorú má voči sebe, žiakom, rodičom i kolegom, štátu.
6. Učiteľ prispieva k tvorbe pozitívnych medziľudských vzťahov a vytváraní atmosféry vzájomnej dôvery, úcty a tolerancie
7. Učiteľ zodpovedá za vlastné vzdelávanie, pristupuje k nemu aktívne, uplatňuje nové prístupy vo výchove a vzdelávaní, pracuje na svojom rozvoji, zvyšuje svoju kvalifikáciu a snaží sa získavať najnovšie informácie a poznatky zo svojho odboru.
8. Učiteľ si je vedomý svojich omylov a ak pochybí, musí si vedieť chybu priznať a byť za ňu zodpovedný.
9. Učiteľ je pri výkone svojej profesie nezávislý, neviaže sa na žiadnu ideológiu, náboženstvo, politický smer. Učivo, ktoré učí je očistené od takýchto vplyvov a má racionálno-objektívny základ.
10. Učiteľ buduje dobré meno školy, nikdy neinformuje verejnosť o nedostatkoch a nedokonalostiach vo výchovno-vzdelávacom procese školy, o žiakoch alebo kolegoch.
11. Učiteľ sa zdrží akýchkoľvek nečestných a nedôstojných aktivít, ktoré by mohli poškodiť dobré meno školy a jej zriaďovateľa.
12. Učiteľ prichádza na vyučovacie hodiny včas, vyučovací proces využíva efektívne a v súlade s naplánovanou aktivitou, z vyučovacej hodiny predčasne neodchádza, zodpovedne a načas si plní svoje pracovné povinnosti.
13. Učiteľ dbá na dodržiavanie organizačného a vnútorného poriadku školy, sám sa správa slušne a úctivo, oblieka sa primerane a čisto, dodržiava spoločenskú etiketu.
14. Učiteľ rešpektuje prijaté smernice, nariadenia školy a všetky vnútorné predpisy školy.

Článok 2

Vzťah učiteľa k sebe samému a k výkonu pracovnej činnosti

1. Učiteľ má úprimný vzťah k sebe samému a na základe etického zmýšľania a konania rozvíja osobnú identitu a morálnu integritu, čo je predpokladom jeho plnohodnotnej profesijnej realizácie a tým sa stáva vzorom pre spoločnosť.
2. Učiteľ disponuje pri výkone pracovnej činnosti slobodou voľby, ale zároveň aj zodpovednosťou v zmysle etického pôsobenia v školskej praxi.
3. Profesionalita učiteľa je spojená so stotožnením sa s povolaním a prejavovým úsilím byť morálnou a odbornou autoritou. Učiteľ z hľadiska celoživotného vzdelávania kultivuje svoju osobnosť a vie žiaducim spôsobom odovzdávať vedomosti a zručnosti vo výchovno-vzdelávacom procese.
4. Učiteľ sa usiluje o prezentovanie kolegiality v pracovnom prostredí. Neorientuje sa iba na výkon pracovnej činnosti, ale je iniciátorom utvárania spolupracujúceho školského spoločenstva.
5. Učiteľ je vo výchovno-vzdelávacom procese nositeľom ľudskosti a kompetentnosti, v hodnotiacom prístupe je objektívny a spravodlivý. V sociálnych a profesijných vzťahoch je otvorený a pravdivý, pri osobných stretnutiach dodržiava princípy etickej komunikácie.

Článok 3

Vzťah učiteľ a žiak

1. Učiteľ nikdy neposudzuje žiakov na základe ich pohlavia, farby pleti, náboženského presvedčenia, neberie do úvahy národný alebo sociálny pôvod, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho z týchto dôvodov nepoškodzuje, neznevýhodňuje, ale ani nezvýhodňuje. Každý žiak má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti, na ochranu mena, ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.
2. Učiteľ hodnotí len na základe výkonov a výsledkov žiakov.
3. Učiteľ zámerne neobjavuje nevedomosti žiakov, ale uľahčuje im učenie sa.
4. Učiteľ si je vedomý, že jeho prvoradou úlohou je naučiť žiakov, počas vyučovacieho procesu čo najviac tak, aby mal žiak po vyučovaní viac voľného času pre rozvoj vlastnej osobnosti.
5. Učiteľ sa snaží, aby každý žiak zažil pocit úspechu, uvedomuje si, že každý človek je jedinečná osobnosť schopná pozitívneho vývoja a môže byť v niečom lepší ako iní.
6. Učiteľ spoluvytvára bezpečné, príjemné prostredie, ochraňuje žiakov pred ohrozením a pred situáciami ohrozujúcimi bezpečnosť pri vyučovaní.
7. Učiteľ rešpektuje žiaka ako rovnocenného partnera. Vzťah učiteľa a žiaka je postavený na vzájomnej úcte a pochopení.
8. Učiteľ sa správa k žiakom úctivo, neuráža, neironizuje, vedome, ani nevedome neubližuje. Ak sa tak náhodou stane, bezodkladne uskutoční nápravu.
9. Učiteľ neustále dohliada na slušné správanie sa žiakov, upozorňuje ich na nevhodné správanie, žiaka telesne netrestá.
10. Učiteľ je povinný zrozumiteľne, primerane a v súlade s platnými pedagogickými dokumentmi žiaka vzdelávať a vychovávať, vytvára optimálne podmienky pre vzdelávanie každého žiaka.
11. Učiteľ vedie svojich žiakov k samostatnosti a kritickému mysleniu, umožňuje žiakom vyjadrovať svoje názory, rešpektuje, chápe a akceptuje osobnosť žiaka.
12. Učiteľ sa snaží o komplexný rozvoj osobnosti každého žiaka, uplatňuje individuálny prístup pri špecifických vzdelávacích a výchovných potrebách žiaka.
13. Učiteľ akýmkoľvek spôsobom nezneužíva dôveru a akúkoľvek závislosť žiaka, rodičov resp. jeho zákonných zástupcov.
14. Učiteľ neuprednostňuje žiakov kvôli osobnému prospechu.
15. Učiteľ má právo aj povinnosť dohliadať na zdravý fyzický a mentálny vývoj žiaka a v prípade jeho ohrozenia bezodkladne na to upozorniť. Spolupracuje a informuje zákonného zástupcu žiaka, triedneho učiteľa a riaditeľku školy o vzdelávacích a výchovných výsledkoch žiaka, náhlých zmenách v prospechu a správaní.
16. Učiteľ neposkytuje informácie o žiakoch na neprofesionálne účely.

Článok 4

Vzťah učiteľ a rodič, zákonný zástupca

1. Učiteľ si uvedomuje, že práca učiteľa je celoživotné povolanie a služba, rodičia a žiaci sú naši klienti.
2. Učiteľ je ústretový v rozvoji spolupráce školy s rodinou, rešpektuje úlohu a zodpovednosť rodičov vo výchove ich vlastných detí a usiluje sa o spoluprácu s nimi tak, aby výchovné pôsobenie bolo pokiaľ možno jednotné a v prospech žiaka. Poskytuje im súčinnosť pri výchove.

3. Učiteľ spolupracuje s rodičmi či zákonnými zástupcami žiakov aj za účelom zlepšenia programu školy a propagácie vzdelávania žiakov.
4. Učiteľ nezneužíva svoju pozíciu učiteľa vo svoj osobný prospech.
5. Učiteľ za žiadnych okolností nesmie zastrašovať žiaka a vydierať priamo či nepriamo rodičov, či zákonných zástupcov žiaka.
6. Učiteľ pravdivo, pravidelne informuje rodičov o výchovno-vzdelávacích úspechoch a neúspechoch žiaka, ťažkostiach a prípadných rizikách, ktoré môžu nastať. Ak je to potrebné, rieši s nimi formu pomoci a spoločný výchovný postup.
7. Učiteľ po dohode, na požiadanie alebo v stanovenom čase, poskytne konzultácie ohľadom výchovno-vzdelávacieho procesu rodičom, resp. zákonným zástupcom žiaka.
8. Učiteľ považuje informácie o rodinách, ktoré získa pri svojej práci za mimoriadne dôverné, zaobchádza s nimi zodpovedne a chráni tak osobnú dôstojnosť žiakov a členov ich rodín.
9. Ak si plnoletý žiak nepraje, aby učiteľ informoval rodičov, učiteľ toto rešpektuje, ale musí to oznámiť rodičom.

Článok 5

Vzájomné vzťahy, spolupráca medzi učiteľmi, vzťah k verejnosti

1. Učitelia sa k sebe správajú za každých okolností korektne a zdvorilo, rešpektujú právo na iný názor.
2. Učitelia svojím správaním aj mimo pracovnej doby a mimo pracoviska šíria dobré meno školy.
3. Učitelia sa snažia vyvinúť maximálne úsilie, aby predišli prípadným nezhodám, konfliktom alebo nedorozumeniam medzi nimi, žiakmi alebo ich zákonnými zástupcami.
4. Učiteľ spolupracuje pri výchove a vzdelávaní žiaka s ostatnými kolegami. Požiada iného učiteľa, prípadne iného odborníka o konzultáciu vždy, keď si to vyžaduje záujem žiaka a okolnosti. Závery je vhodné dokumentovať písomne v denníku triedneho učiteľa.
5. Učiteľ nepreferuje len svoj predmet, ale spolupracuje s inými učiteľmi a vytvára medzipredmetové vzťahy, nezasahuje do kompetencií a rozhodnutí svojich kolegov.
6. Ak je učiteľ svedkom neodbornosti kolegu, jeho nesprávneho, či nespravodlivého správania, diskriminácie, či iného negatívneho javu, snaží sa najprv kolegu na tento problém upozorniť. Ak nenastane zlepšenie, informuje o tom vedenie školy.
7. Učiteľ zásadne nekritizuje a ani žiadnym iným spôsobom neznevažuje a nezľahčuje prácu iných učiteľov pred inými učiteľmi, žiakmi, ich rodičmi či zákonnými zástupcami, nepedagogickými zamestnancami a mimo školy.
8. Učiteľ neprezerá informácie o kolegoch získaných v priebehu profesijnej služby, pokiaľ to neslúži profesijnému účelu alebo to nevyžaduje legislatíva. Vedome nefalšuje tvrdenia o kolegoch a nerozširuje o nich nepravdivé a zlomyseľné poznámky, pestuje vzájomnú kolegialitu, profesionalitu, úctu, hrdosť na svoje poslanie.
9. Učiteľ spolupracuje a sprostredkúva komunikáciu medzi organizáciami a inštitúciami, ktoré sú zodpovedné za proces začleňovania žiakov so zdravotným znevýhodnením do bežného života.
10. Učiteľ aktívne, profesionálne a empaticky vstupuje do procesov tvorby klímy v škole alebo školskom zariadení tak, aby sa etablovali ako otvorený a bezpečný priestor v komunikácii s mimoškolskými organizáciami, ale aj s verejnosťou.

Článok 6

Ostatné a záverečné ustanovenia

1. **Etický kódex učiteľa HAQBKK** je významným regulátorom riadenia kvality školy.
2. Nerešpektovanie a porušenie etického kódexu učiteľa HAQBKK narúša vzájomnú dôveru školy v učiteľa.
3. Zamestnávateľ je povinný oboznámiť s etickým kódexom učiteľa HAQBKK všetkých pedagogických zamestnancov.
4. Etický kódex učiteľa HAQBKK bol prerokovaný a schválený na pedagogickej rade dňa 25. septembra 2019.
5. Etický kódex učiteľa HAQBKK bol prerokovaný aj so zástupcami ZO OZŠ a P.
6. Tento etický kódex učiteľa Hotelovej akadémie Otta Brucknera Kežmarok nadobúda účinnosť 1. októbra 2019 a stáva sa neoddeliteľnou súčasťou Pracovného poriadku HAQB v Kežmarku.